

Pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteet suurille kuntayhtymille 2027

VD/4241/00.01.02.06/2026

PT/RK-K/HV

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle (HSL) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Omistajaohjaustavoitteiden sisältö on uudistettu tavoitekaudelle 2027–2029. Lähtökohtana on, että tavoitteet pysyvät pääosin samoina koko tavoitekauden ajan, mutta mittareihin ja tavoitetasoihin tehdään tarvittaessa vuosittaisia päivityksiä. Tavoitteiden jatkuvuudella vahvistetaan ennakoitavuutta sekä pidemmän aikavälin strategisten tavoitteiden näkyvyyttä kuntayhtymille.

Vantaan kaupungilta tavoitteiden valmisteluun ovat osallistuneet konserniohjauksen ja -valvonnan yksikö sekä asianomainen apulaiskaupunginjohtaja. Tavoitteiden toteutumista seurataan kvartaaleittain suurten kuntayhtymien omistajaohjausraportilla, jossa tarkastellaan tavoitteiden toteutumisen lisäksi kuntayhtymien toimintaa ja taloutta. Raportointi tuodaan konsernijaostolle tiedoksi.

Omistajaohjaustavoitteiden valmistelu käynnistyi syksyllä 2025 Helsingin, Espoon ja Vantaan yhteisessä omistajaohjausryhmässä. Vuoden 2026 aikana valmistelua jatkettiin pääkaupunkiseudun rahoitusjohdon ryhmässä, jossa käsiteltiin vuoden 2025 toteumia, vuoden 2026 toteumaennusteita sekä kuntayhtymien näkymiä vuodelle 2027 asetettaviin tavoitteisiin liittyen. Omistajaohjaustavoitteet on hyväksytty pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien kokouksessa.

Omistajaohjaustavoitteissa korostuvat kummankin kuntayhtymän toiminnan kannalta keskeiset kysymykset. Sekä HSL että HSY tavoitteissa painottuvat tuottavuuskehitys, talouden tasapaino, kestävyystavoitteet ja asiakasnäkökulma. Lisäksi tavoitteissa huomioidaan kuntayhtymäkohtaiset erityiskysymykset, kuten HSL osalta jäsenkuntien subventio-osuus (infrakustannuksilla ja ilman) ja joukkoliikenteen kestävyys sekä HSY osalta vesihuollon verkostojen saneerausinvestoinnit ja ympäristövaikutusten vähentäminen.

HSL osalta keskeinen tavoite liittyy jäsenkuntien subventio-osuuden hallintaan. Tavoitteena on, että jäsenkuntien vuotuinen subventio-osuus on vuoden 2029 loppuun mennessä enintään 55 prosenttia seudullisista kokonaiskustannuksista infrakustannusten kanssa ja enintään 40 prosenttia ilman infrakustannuksia. Vuodelle 2027 asetettu tavoitetaso on enintään 59,7 prosenttia infrakustannusten kanssa ja enintään 45,9 prosenttia ilman infrakustannuksia.

HSL talouden ja tuottavuuden osalta tavoitteena on hillitä kustannuskehitystä. Vuonna 2027 kustannukset matkustajakilometriä kohti saavat olla enintään 0,41 euroa infrakustannusten kanssa ja enintään 0,31 euroa ilman infrakustannuksia. Kustannukset nousua kohti saavat olla enintään 2,55 euroa infrakustannusten kanssa ja enintään 1,90 euroa ilman infrakustannuksia. Lisäksi HSL muiden kuin operointi- ja infrakustannusten ei tule kasvaa vuoteen 2026 verrattuna.

HSL kestävyystavoitteissa korostuvat joukkoliikenteen operoinnin kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, kestävien kulkumuotojen osuuden kasvattaminen sekä bussiliikenteen sähköistyminen. Vuonna 2027 joukkoliikenteen operoinnin kasvihuonekaasupäästöjen tulee olla enintään 38 200 tCO₂-ekv. Joukkoliikenteen kulkutapaosuuden tulee olla vähintään 30 prosenttia ja kestävien kulkumuotojen

yhteenlasketun kulkutapaosuuden vähintään 60,5 prosenttia. Sähköisen bussikaluston osuuden tulee kasvaa vuodesta 2026.

HSL asiakasnäkökulmaa seurataan alueittaisella asiakastyytyvyydellä ja asukastyytyvyydellä. Vuodelle 2027 asetettuina tavoitteina ovat alueittaisen asiakastyytyvyyden NPS-keskiarvo vähintään 36 ja BEST-kokonaistyytyvyisyys vähintään 70.

HSY osalta keskeisiä kysymyksiä ovat talouden tasapaino, tuottavuuden parantaminen, ympäristövaikutusten vähentäminen sekä vesihuollon toimintavarmuus ja korjausvelan hallinta. Vuodelle 2027 tavoitteena on, että käyttömenojen tuottavuusindeksi paranee 0,5 prosenttia vuodesta 2026, toimintamenot ovat enintään 141 euroa asukasta kohti ja omavaraisuusaste vähintään 30 prosenttia. Omavaraisuusasteen tulee olla vuoden 2030 loppuun mennessä vähintään 35 prosenttia ja pidemmällä aikavälillä vähintään 40 prosenttia.

HSY kestävyystavoitteena on vähentää ympäristövaikutuksia ja kasvihuonekaasupäästöjä merkittävästi vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2027 sekajätteen määrän tulee olla enintään 117 kilogrammaa asukasta kohti vuodessa ja HSY kasvihuonekaasupäästöjen enintään 84 000 tCO₂-ekv. Lisäksi HSY tulee vähentää typpioksiduulipäästöjä ja kartoittaa uusia ympäristövaikutuksia vähentäviä toimenpiteitä. HSY seuraa myös kierrätysastetta ja raportoi sen kehityksestä jäsenkunnille vuosittain.

HSY vesihuollon toimivuuden osalta vuoden 2027 verkostojen saneerausinvestointien toteuman tulee olla vähintään 60 miljoonaa euroa. Lisäksi verkostojen saneerausinvestointien kumulatiivisen toteuman vuosikohtaisen keskiarvon tulee parantua vuodesta 2026. Tavoitteena on hallita korjausvelkaa ja varmistaa verkostojen toimintavarmuus erityisesti riskikohteissa.

HSY asiakasnäkökulmaa seurataan vesihuollon ja jätehuollon asiakastyytyvyydellä. Vuodelle 2027 tavoitteena on, että molempien asiakastyytyvyisyys on vähintään 4,0 asteikolla 1–5.

Molempien kuntayhtymien omistajalinjauksissa todetaan, että talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 prosentin korko. Lisäksi kuntayhtymien tulee tukea työllisyydenhoitoa jäsenkuntien alueella ja raportoida työllistämisehtoa sisältävien hankintojen osuus. HSL osalta raportointia täsmennetään lisäksi kustannusten, lipputulosten, kuntaosuuksien, keskipitkän aikavälin ennusteiden sekä linjakohtaisen käyttöasteen ja kannattavuuden osalta.

Kuntayhtymäkohtaiset omistajaohjaustavoitteet ja niiden mittarit kokonaisuudessaan ovat liitteenä.

Vantaalla omistajaohjauskäytäntönä on, että tavoitteista käydään vuosittain keskustelu kuntayhtymän hallituksen vantaalaisten jäsenten ja kuntayhtymäjohtajan kanssa. Keskustelujen tavoitteena on varmistaa, että kuntayhtymät huomioivat omistajaohjaustavoitteet seuraavan vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmissaan. Lisäksi käsitellään Vantaata erityisesti koskevia kysymyksiä. Keskusteluissa on läsnä myös konsernijaoston puheenjohtajisto.

Toiminta- ja taloussuunnitelmat tulevat omistajakaupungeille lausunnoille kesällä, ja lausuntojen määräaika on tyypillisesti alkusyksystä. Kaupungin lausunnot valmistellaan toimialan sekä konserniohjauksen ja -valvonnan yhteistyönä ja käsitellään jatkossa asianomaisessa lautakunnassa sekä konsernijaostossa.

Suuret kuntayhtymät vierailevat vuosittain konsernijaostossa raportoimassa tavoitteiden toteumasta ja toimintansa kannalta olennaisista tapahtumista.

Konsernijaosto 15.6.2026 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi selostus ja liitteenä olevat pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteet Helsingin seudun liikenne ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymille.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Kuntayhtymille vuosille 2027–2030 asetettavat tavoitteet

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)